

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy-uj-utca Jóna-ház, 1704. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adandók. Bérmentetlen levelek csak ismert kezek-től fogadhatók el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hatásos postaió egyzari beutazásáért 5 kr. — Bélyegző minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyitási 4 hatásos postaióért 20 kr.

KIADÓ-IVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája Főpiacz. Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, nyomtatás előzetes pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

Valami a „függetlenségi pártról“.

(T.) Eötvös Károly képviselő ur igemis kijelentette a f. é. januárius 23-án Budapesten, ha bár gyér megnyilvánulásban is, de valahogy mégis csak összesereglett szélbali tudósok és diplomaták előtt, hogy ők, már t. i. a szélbali: az egyházi Zápolya a pártot képviselik; hogy a szélbali örökösök annak a nagy nevének, mely a mohácsi végtetes csat. alkalmával 20.000 harcosnak az élén vesztegelt, s a magyar hadsereget, önző czélekből, egyéni féltékenységből tönkre hagyta veretni a török által. Hogy ő az, a ki, mihelyst a mohácsi csatának vége lett, rögtön nem ismert egyéb czélt, mint a királyság elnyerését, s elfogadta a győztes töröktől Zápolya a Jánost királyul, ki a töröknek, a magyar nemzet akkori atkának, hűséges embere lett. Mig a másik párt, inkább mint hogy a dolyfős török előtt most már térdet fejet hajtva annak hű béreseül szegődjék s Magyarországot oly hűbéres állammá, sőt később talán török tartományyá tegye, mint a milyennek keleti szomszédaink lettek: kerestek egy oly királyt, ki mig elég hatalmas lesz az országot a török ellen megvédeni, a magyar alkotmányra megesküszik, s Magyarország nem leszen török hűbéres állammá, hanem saját választott fejedelmé alatt „Független Magyarország“ marad.

A Zápolya párt azonban, a mai szélső balnak ő előde, tett róla, hogy a nemzet ezen függetlenségét elérhesse, mert mig Zápolya egészen a török kegyeibe vetette magát s annak ugyszólván aláztos szolgálójává szegődött, kinek halála után a török Zápolya országához örökösödési jussot tartván, azon részeket el is foglalta magának: megkezdődött a magyar függetlenség.

A Zápolya rokonai, sógorai, komái és barátai, kik vele meg akarták osztani az uralmat, nem nézhették, hogy ez az uralom körmeik közül kiragadtassék s így későbbek voltak folytonosan a ravasz török kegyeihez folyamodni, hazájokat, nemzetiket két felé tépetni és szakítani, mintsem megbárátkozni azon gondolattal, hogy a királyi hatalomról lemondva I. Ferdinánd alatt a közös ellenség ellen közösen

egyesüljenek s azt hazájukból kisöpörve s a béke áldásait élvezve beljóték gyarapításához lássanak.

De nem! A szt. István király óta napjainkig leszármazott azon dicső pártoskodás, melynek örökösét a mai szélbali is büszkeségének tartja: egy pillanattig sem engedte megnyugodni a nemzetet, egy pillanattig sem engedte megnyugodni a királyt! Az összesimulás, az összebárátkozás, a királyi és nemzeti közös czél helyett elkezdődött a gyűlölet szítás, az ellenségeskedés és készen, az egymás torka ellen. 1526 óta a mai napig.

Az a „függetlenségi párt“, mely sokkal később lett volna uralkodni vérei felett és hűbérese, adózója lenni a töröknek, mint nem uralkodni, de hazáját függetlennek látni, az a függetlenségi párt meggátolója volt függetlenségünknek a mai napig.

Az a függetlenségi párt királynak és nemzetnek nem engedte egy pillanattig nyugtot arra, hogy egymáshoz szokhassanak; s örökös con piratióval, idegen szövetségek keresésével, összeküvésekkel stb. nem engedett alkalmat arra, hogy: király és nemzet közt a bizalom helyre álljon.

Király és nemzet a „függetlenségi párt“ hazafias fogalmait s mély diplomáciai belátása folytán, mindig úgy tekintették egymást, mint a legnagyobb ellenségek. A király nem tekinthette Magyarországot békés alattvalók által lakott hazájának; hanem tekintette a zuluk és kafferek földjének, hol csak hadseregtől kísérve jelenhetik meg; nem tekinthette oly országnak, melyre trónjának, bizalmának súlypontját helyezheti; országnak, mely a dynastia iránt büszkén hűségénél és ragaszkodásánál fogva központját képezhetné a birodalomnak; hanem tekintette oly országnak, mely az ő dynastiáját halálisan gyűlöli attól minden uton és módon meg akar szabadulni; kebelében folyton működik egy párt, mely az elégtelenséget szítja, az ellenségeskedést fenntartja s mindig csak azon kedvező pillanatot várja, hogy e dynastiát a nyakáról lerázhassa.

És mi volt aztán ennek a következménye, ellenhatása? — Hasonló bizalmatlanság és gyűlölet a dynastia

részéről s makacs ellenszegülés minden oly törekvést illetőleg, mely Magyarországnak elegendő erőt és önállóságot adhatna arra: hogy a birodalomtól s ezzel logiciailag a dynastiától is elszakadjon. — Ellensúlyozása, sőt erőszakos megakadályozása gyarapodásunknak, vissza fojtása fejlődésünknek, megszorítása nemzetiségünk terjesztésének, plane a németesítés: s önállósági vágyainknak legerőszakosabb meggátolása.

Et idézte elő a függetlenségi párt politikai érettsége és diplomáciai belátása: mindig, és folytonosan ellenkezőjét, annak, a mit elérni akart, mindig és folytonosan a szél ellen fordította vitorláit.

Mert hiszen én uram én istenem! Egy kis önmegtadással, politikai érettséggel s helyes diplomáciai felfogással mi régen elérhettük volna már azt, a mit elérni akarunk. — Csak egy fél századig bírnók úgy viselni magunkat, hogy a dynastia gyanakvó és fürkésző tekintete ne látna többé semmi gyanus árnyat, pontot, vagy más a féle tartózkodásra intő jeleket nemzeti ösztinéségtünk és ragaszkodásunk tükrén: hát biztosak lehetünk benne hogy több sikert aratnánk e félszázados észszerű magunktartásával, mint 300 éves vagy talán 600 éves küzdelemmel. — Amde ilyen 50 év még nem volt. A függetlenségi párt mély diplomáciája nem ennyi időt, de csak még egy évtizedet sem engedett. A felülről reánk tekintő éles szem mindig feltudta fedezni a nemzet homlokán s arcvonásai közt a fenyegető titkos redőket.

Hja uraim! Ez a bogja minden szív és lelki, minden testi és anyagi hajunknak. Ez a kut forrás, ez az eredeti oka, mire pedig Eötvös Károly ur oly büszkén hivatkozott; büszkén igen, mert nem tudja, hogy ez az egyetlen büszke nyilatkozat maga, — még ha több nem volna is: ez maga elég arra, hogy lehetetlenné tegye a függetlenségi pártot.

Nagyon sajnálom, hogy térszlike miatt már be kell zárni soraimat, pedig tulajdonképen csak most kezdenék a dolog érdemére jönni; hanem a t. Szerkesztő ur szives engedelmével lehet, hogy majd folytatni fogom.

— A képviselőház tegnap rövid ülést tartott, melyben egy pár kérvény bemutatása után Tiszta Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy több rendbeli interpellációra tartozik felelettel, — azért bejelenti, hogy a szerint a mint a képviselő urak jelen lesznek és az idő engedendi, a legközelebbi ülésekben szándékozik válaszolni Füzeses Géza, Orbán Balázs, Csáti Zsigmond, Kovács László és Szedekényi Nándor képviselő urak által hozzá intézett interpellációkra.

— A magyar jelzálogbank részvénytőkéjét 50% befitéssel névleg 50 millió frankig akarják szaporítani. A bank a községi kölcsönüzletet is szándékozik Magyarországon folytatni.

— Az apatini választókerületben Matkovics Sándor államtitkár egyhangulag országgyűlésnek választott.

— Szabadka és Baja városok főispánjává Jankovich Aurél földbirtokos neveztetett ki.

— Az osztrák-magyar vámkonferencia Kállay Béni külügyminiszeri osztályfőnök elnöklése alatt ülést tartott, melyen bejelentették, hogy a szerb biztosok már megkapták új utasításukat, minek folytán elhatározottak, hogy a szerződési tárgyalások a szerb képviselőkkel újból felvétetnek.

TÓTH KÁLMÁN.

1831—1881.

Tóth Kálmán egyik kitünőbb költők hosszú szenvedés után csütörtökön délelőtt 10 órakor elhunyt s ma délután 3 órakor eltemetett.

Tóth Kálmán, mint lyrai, drámai költő, szerkesztő, egyaránt tartós emléket hagyott, s a humorista sikere szinte páratlan volt. Lyrai költeményei el nem mulólag fogják fenntartani nevét, a magyar irodalomban; az övét a legjobb nevek mellett fogja följegyezni a történelem.

Mint ember c-upa szeretetreméltóság volt. Mint hazafi a legközelebbek egyike. Hazáját karddal, tollal szolgált. Mint képviselő is maradandó emlékek bir, mert ő kezdeményezte a hírlapbélgy eltörlését.

Tóth Kálmán 1831. márcz. 30-án született Baján, melyhez mindvégig a legteljesebb szeretettel ragaszkodott. Baja ismételve megválasztta képviselőnek, a mit ő azzal vizionozott, hogy legtevékenyebb módon köze hatott Bajának szabad királyi várossá emeltesében.

Tóth Kálmán atyja Baján uradalmi főszámvévo volt; fiát a legmondosabb nevelésben részesíté. Iskoláit Baján, majd a benzecsek szent-mártoni növendéjében végezte. Ő benzecsek akart lenni, de betegsége miatt, még a növendéki évek alatt, ki kellett lépnie a szerzetből. A pécsi liceumban tanult tovább

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Néger férj boszuja.

(Egy utazó emlékeiből.)

A fénybogarak, kreolul coucoules, mely a spanyol cucuyos szó korcsa, s mely nevet vezetőm is viselte, szeszélyes vonalakban cikáztak az éjszakában a rengeteg fak lombjai közti térben. A keleti szél lágyan suhant végig az utunk mentén emelkedő fak között, s a mező illatos virágainak illatától terhes friss léget arczomba hajtá. Fejünk fölött, a tej-ut által ketté osztott égen a hold sejtelmes fénye ömölt el, kékeszüst ragyogással terítve be erőt-mezőit. Lovam lassan, bandukolva haladt a kövences, egyenetlen uton.

A leggyönyörűbb nyári éjneknek egyike volt ez, mit valaha a szabadban töltöttem. Elöttem tíz lépésnyire vezetőm, Coucouille haladt, leborgasztott fővel. Fialat sacatra volt, bondrui születésű, s nagyon jól ismerte a tájat, melyen keresztül haladtunk. Tőle vettem az első leczkét a kreol szójárából. Utközben száz meg száz kérdést intéztem hozzá, melyre ő folytonosan nem tudom-mal válaszolt, mi engem nagyon kevésé elégetett ki. Reggeltől estig talpon állt benne a dal, most azonban — hihetőleg a mélatas táj okozta befolyás folytán — hallgatagon, komoran haladt előre.

— Min gondolkozol? kérdeztem végre. Nem felelt. Közelebb mentem hozzá. Aludt. Aludt menésközben, mikor oly gyönyörű volt az éjszaka. Meg kellett ráznom, hogy fölébredjen.

— Az emb-er ugy utazik ugy-e, hogy nem is veszi észre. S ugy-e ez kellemes? — Igen, mondá vezetőm szemeit dörzsölve, kivált mikor nem találkozunk Corsinoval.

Ez kíváncsivá tett. Mit akart mondani vezetőm? Valami hegyi királyról beszélt; ki megállítja az utasokat, hogy kirabolja őket?

Többet akarván tőle kitudni, kérdeztem: — Ki az a Corsino?

— Unokatestvérem.

— No'szen nem kívánok hozzá szerencsét, hogy rabló unokatestvéred van.

— Nem, nem rabló.

— Hát akkor mond, hogy kicsoda?

— Nagyon hosszú ennek a története.

— Annál inkább. Adok valamit, ha elmondod.

Ez az utolsó érv nem igen szokta hatását tévesztetni a négerekre. Most is ugy volt. Coucouille szivesen elvette az elbeszélést a pénz, akár csak a regényírók. Mellem állt, elkezdé beszélni az alábbi szomorú szerelmi drámát.

— Corsino, unokatestvérem, Plaisanceban lakott abban a házban, mely még nagyapjáról maradt apjára, apjáról pedig ő rá. A háza

körül elterülő nagy kávéültvények mind az övé voltak. Azonkívül még volt egy nagy kertje, tele banán-fákkal.

Végre elhatározta, hogy megnősül. A városban Bernadotte Coconak, a parancsnoknak lánya öregnek fiatalnak elforgatta a fejét. Bőre ragyogó violásfekete volt. Cocotte-Liqueurnek hívták.

Corsino szerelmes volt bele azon pillanattól kezdve, hogy meglátta. Jel tudta, hogy kigyűszemekkel nézi Cocotte a Petit Zozót, Chouchoutenak, a fazekasnak fiát, és va-árna-pontint mindig vele táncolta a „martinique“-et, és a „bambulá“-t.

Corsino megkérte Cocotte kezét atyjától, mibe az szivesen bele is egyezett. A leány azonban megtudván atyja szándékát, gyorsan beszélt Petit-Zozoval; és Chouchoute is lépéseket tett fia érdekében. Coco azonban mit sem akart tudni Petit-Zozoról, és Cocotte-Liqueur Corsinonak neje lett.

Nyolcz-tíz hónap múlva a lakadalm után mikor Chatté atyának, ki őket összeadta, anynyi libáját, csirkéjét, kacsját gette a vendégsereg, Corsino, mikor Borgueból hazajött, egy ép oly csendes estén, mint a mostani, egy zombit látott kisuhanni házából, a banán-fák közt a kerten keresztül, de oly gyorsan, hogy nem ismerhette meg.

— Petit-Zozo volt, ugy-e?

— Igen uram, kitalálta.

— Teringettél! Pedig Cocotte-Liqueur nem volt fehér nő.

— Nem, uram, violásfekete volt, ragyogó arczbőrű.

— Igaz. Folytasd. Nem kellett volna megszakitnom elbeszéléseid fonalat.

— Hitemre, én mindjárt megismertem, mikor a kertből kilépett, s Corsino is gyanyította. De hogy folytassam... Corsino zöld volt a reszketestől, de nem a felelem miatt, mert hat oly vékony legényt is összetört volna, mint Petit Zozo, hanem a haragtól. Hazához ment, s kopogtatott az ajtón. Cocotte-Liqueur fölkelte s kinyitotta. Férje komor arczczal fogadta. Azt mondta, hogy elfáradt, hogy álmos, s mellé feküdt.

Corsinonak már rég terve volt nagyobb házat építeni a régimé. A régi nem volt méltó a szép Cocotte-Liqueurhez. Azt akarta, hogy neje kis palotában lakjék. Másnap munkához kezdett, nagy fatörzsöket döntögetett le. Sok bambust levágott, s kiszáritotta, s banánleveleket gyűjtött, a melylyel házat akarta beföldni.

Mindezt szembe helyezte a régi házzal, az ajtaját azonban szabadon hagyta. Mesziről ugy nezett ki az egész, mint valami nagy maglya. Cocottensak azonban észbe sem jutott ez az összehasonlítás. Mikor férjét megkérdezte, hogy mi az, Corsino azt felelte, hogy haladéknélkül bele akar kezdeni az új háza.

Két napig nem foglalkozott mással, mint a fahordással, a harmadik nap reggelén pedig azt mondta, hogy Limbibe megy, unokatestvéreért — már mint érttem — az majd meg-

s ott írta első verseit. Alig volt 16 éves, midőn egy füzetben kiadta első zsenyéit. 1848-ban már az Életképek hasábjain jelentek meg tőle versek.

Pestre jöven, egy ideig az egyetemen a hadtudományi tanfolyamot hallgatta. A szabadságharcban mint honvéd vett részt, küzdött számos csatában; Világos után, mint főhadnagy tette le a kardot.

49-ben Pestre jöven, az ötvenes évek közepén a pesti irodalmi körök egyik központját alkotta. Az ötvenes évek elején írta legnépszerűbb költeményeit. Akkor keletkeztek: a „Fütyöl a szél”, „Zöld vetésben”, „Hege-dülnék” dalai, melyeket a nép is ajkára vett. Művei összegyűjtve „Szerelmi vadrózsák”, majd „Száz új költemény”, „Költemények”, „Összes költemények” címmel jelentek meg.

Segédzerkesztője volt a Nagy Ignác „Hölgynyitár”-jának s 1856-ban ő vette át a lap szerkesztését. Már akkor Vádnay Károly volt segédzerkesztője s 1862-ben Vádnayval együtt alapította meg a „Fővárosi Lapok”-at, melynek állandó, kitűnő sikere a magyar szépirodalom terén példátlan.

A drámaírói produktivitás terén első kísérlete „Az utolsó Zách” volt 1857-ben, ezt követték folyton növekedő sikerrel „Egy királyné” (1858), mely akadémiai jutalmat nyert, „A harmadik magyar király” (1860), „Dobó Katica” (1862), „A király házassága” (1863), „A nők az alkotmányban” (1871). Egy ideig aztán szünetelt a téren, míg újabban ismét két művel lépett elő; ezek: „Az ördög párúja” és „A kis hőbortos”.

Hazafiai költeményei a legszebbek között foglalnak helyet, melyeket irodalmunk felmutathat. Csak a 13 vértanúról és Deák Ferenczről írt ódáit említjük fel e nemből.

Mint humorista ő alkotta meg a Bolond Miskát, mely egykor nyolczezer példányban volt elterjedve. Ő teremtette meg a Kipfelhauser alakját s a germanizáció ellen a szatíra terén senki sem küzdött oly élesen s oly sikerrel, mint ő. Egy cikke miatt a katonai tsvédek elítélte s rövid fogságot szenvedett. Ő tagja volt az akadémiának s a Kisfaludy-Társaságnak. Huszonöt éves irói jubileuma alkalmával, a magyar hölgyek, Kármán Lajosné asszony indítványára, neki, „a szerelem költőjének” ezüst koszorút nyújtottak át s a költő tisztelgetésére a Hungáriában disztrakomát rendeztek.

Rövid futólagos vonásokban is előtűntette ily gazdag volt sikerben, ily széles kiterjedésben. Tóth Kálmán irodalmi pályája s halálának híre lesújtó s bizonynyal sokan fognak áldozni egy könnyel a költő emlékének, ki oly igazán a szeretet költője volt!

Halálát gyászta Béla, édes testvére Lonkay Antalné szül. Tóth Jolán, rokonai dr. Hortoványi József, dr. Lőrinczy Ferencz és dr. Prém József álltak körül, s ez utóbbi fogta be a megtört fényű szemét is, midőn a koszorús költő egy végső, csöndes fohással ki lehetett nemes, lángoló lelkét.

Ausztria-Magyarország és a török-görög kérdés. A konstantinápolyi „Vakit” legutóbbi számának legfeljebb helyén azt írja, hogy monarchiánk a török-görög kérdésben határozottan Törökországot támogatja. Ugyan e lap megcáfolja azon hírt is, hogy Ausztria-Magyarország egy eshetőlegesen albán felkelésből hasznot akarva húzni.

A horvát tartományi kormány kebelében hírt szerint jelentékeny változások állnak kilátásban. Zsvikovic, a belügyi kormányzat eddigi feltétlen ura, végre megváltik az állásától és a báni tábla elnökévé nevezetik. Helyét Derencsin, az eddigi igazságügyi osztályfőnök, foglalja el. Igazságügyi osztályfőnöké Spun, oktatásügyi osztályfőnöké Voncina nevezetnek ki. Mind e változások az új bñ határozott kívánságára fognának történni.

Görög-török kérdés. A konstantinápolyi tárgyalások a görög-török ügyben á júlió hét előtt alig fognak megkezdődni.

simitja a gerendákat. Elfelejtettem mondani uram, hogy ácsmeister vagyok.

— Limbőből elmegyek a Fokra, mondá Corsino nejeinek. Őt nap mulva visszatérek, addig légy nyugodt.

E birre Cocotte-Liqueur látszólag elszorodott; azonban alig ült föl férje az öszveror, Cocotte vigan ment a hegyi folyam felé, elment caviarját teletölteni.

Ugyanazon napon, vagyis inkább ugyanazon este nyolcz óraker egy ember kopogtatt Cocotte szobájának ajtaján.

— Ki az? kérdezte Cocotte Liqueur.

— Petit-Zozo, mondá a jövényény.

Az ajtó megnyitit s hirtelen bezáródott ismét.

Ejfel után négy óraker egy árnyék suhant végig a kerten. A kutya a helyett hogy megugatta volna, hizelegni kezdett neki. Az árnyék eltűnt, a kutya meg visszafeküdt helyére. Az árnyék, miután zajtalanul ment, a ház azon kapuja elé ért, mely a keletre nyílt, a kulcsot tévén a zárba, behatott a házba.

Az árnyék ott találta Petit-Zozót nrjénél, igen bizalmas beszélgetésbe merülve, úgy hogy egészen elfeledkeztek arról, hogy a lámpát eloltásák. A lámpát én kaptam ajándékta, én meg unokatestvéremnek adtam ajándékozta napján.

Az árnyék hirtelen lehajolt, meggyújtott egy gyufát, lángrolbantotta az ágy szalmáját, azután kiugrott az ajtón. Az ajtót kívülről nagy dorongokkal és gerendadarsokkal

Mi a hazafiság?

Ha valaki hallotta már híret, az a fajta férjeknek, kik keresményeiket elverik, az aszszonyoknak nem adnak konyhára valót, hanem azért jó ebédeket és vacsorákat követelnek tőle, mert ha nem ad hát elverik őt is, — mondják, ha valaki hallotta már híret az eféle jó hazafiaknak is, kik folytonosan követelik a kormánytól, hogy ezt tegye meg azt tegye, igt tegyen meg ugy tegyen, hanem arra, hogy a kormány miből teheti ezt meg azt, arra nem gondolnak, s ha pénzt kér? van láma, szidás, káromkodás, megütélegés, csupa tiszta hazafiságból, már tudniillik a milyen a mai hazafiság, a mai ellenzék fogalmai szerint.

Nincs egy nap, melyen nem lehetne látni, mint járkálnak Budapest utcáin a magokat kihuzott, kinyalt hazafiak kik rendszeren csoportokban mennek s kiknek vidékies kinézéséről azonnal eltalálja mindenki, hogy kéni; deputációba jöttek valahonnan. Kéni ahöz a kormányhoz, melyet jól összeadta-teremtettének akkor mikor ő mer kéni.

Jön az egyik város deputációja és ezt kér, — jön a másik város deputációja, és azt kéi. — Jön a megye deputációja, és jönnek községi deputációk és jönnek mindenféle deputációk, jönnek egyre, kének egyre, de ha a kormány azt mondja egyiknek másiknak: Uraim bocsássanak meg, de nem lehet, már is annyi kiadása van az országnak, hogy csak nyögve győzi, azt csak nem kívánják, hogy még feljebb emeljük az adót, kérem legyenek türelmekkel.

Van bezzeg ilyenkor hosszú orr. Megy haza a nemes deputáció mogorván, és emlegetik a vasuti kicsikban, hogy kutya kormány, ilyen kormány meg olyan kormány.

Ir föl a megye és kéni, hogy a kormány a megye számára bővebben nyissa meg az erszényét, mert ez is kell, meg amaz is kell, hát ők nem vehetik a levegőből.

Erre aztán a kormány le ír, s hivatkozik a megye hazafiságára, hogy a kiadásokkal ugy is nagyon megterhelte országnak legyenek egy kis nélkülözéssel és türelmekkel. Többet ő nem adhat mert millió felé kell s az országgyűlés elbe nem mer még nagyobb költségvetést, több kiadást terjesztjen. Legyen a megye tekintettel arra, hogy az adózó nép erejét már nem lehet jobban igénybe venni.

Bezzeg a nemes vármegye prűsköl ilyenkor, és ismét van beszélgetés a vasutikocsikban a gyűlésről hazafelé utazók ajkairól, hogy ilyen kormány, meg olyan kormány!

Interpellál az ellenzéki képviselő: Hajlandó-e a kormány az ő kerületében felállítani, megcsináltatni ezt meg azt?

Veszekednek a hírlapok, hogy ez nincs, az sincs, meg az sincs! Ilyen kormány! Olyan kormány!

Miután pedig a kormány is belátja, hogy daczára a nagy kiadásoknak, egyik másik felhozott dolog mégis csakugyan szükséges és igen nagy kárára lesz az illető vidéknek vagy talán az országnak is ha elnapoltatik, kénytelen felvenni számadásába.

Jön aztán a költségvetés! Az interpelláló képviselő, ki ezt meg azt kérte az ő kerülete számára, a megyék és városok bizottmányi tagjai, kik egyszerű-mind képviselők is, és ezt meg azt kérték a megye vagy város számára, sat. sat. sorakoznak, rendbe ülnek, és neki gyűrűznek, várják a miniszter elterjesztését kíváncsi ellenzéki ábrázattal.

A miniszter be jön az országgyűlésre, előveszi nagy gondal összeállított számadását, arczán komolyság, meghatottság ül, mert érzi hogy bár a lehető legszükségesebbekre szorítottok, vannak elkerülhetetlen kiadások, melyeket meg kell tenni még is, holott az ország megterhelhetése már is nagy; halványan

Fentebbi sorokat mutatónyul adjuk „Ki a hazafi?” című rőpiratból, mely a napokban jelent meg s mely meleg és lelkes irálya, erős, megyőző előadása s tiszta, világos gondolatmenete miatt valóban méltó, hogy minden választó polgár elolvassa és fontolóra vegye. Hatalmas vonásokkal festi le a rőpirat szerzője, hogy mi az igaz és mi az ál-hazafiság, lerántja a leplet a pártizmekről s kimutatja a helyes utat, melyen a magyar nemzetnek haladnia kell.

bereszelte, s az ajtó mellett felhalmozott száraz fát és bambuszadát is meggyújtotta. Corsino ezt, mert ő volt az árnyék, rövidebb idő alatt tette, mint a hogy ezt most én elmondom önnek.

A ház pár percz alatt lángokban állt, a tüznyelvek benyaldostak a ház ablakain; belülről pedig velőtrázó sikoltás hallatszott.

— Ne féljen, mondá Corsino, ne féljen Cocotte-Liqueur. Biztonságban van szeretőjével. Senkiesem fogja magukat háborgatni, férje majd vigyázní fog az ajtón.

Bent a szerető és a nő esdekleni kezdett. Corsino merev tekintettel nézte háza égését. Azután megalomdult. Elkezdte kiabálni: tűz van! tűz van! s ezzel elrohant, neki a renetegnek. Ennek alig nyolcz napja. A kivel csak találkozik az erdőben, mindenkit arra kér, hogy menjen segíteni eloltani a tüzet. S a ki nem megy, azt utói, verni kezdi.

— El kellene zárni, mert az ilyen boldog nagyon veszélyes.

— Persze, csak hogy nagyon nehéz meg fogni. Ugy szálad, mint a ló.

Három óraja elmúlt, hogy Couguille elvégezte e szomorú történetet, s azóta nem szólott egy szót sem. Éa is szólanul mentem mellette, elgondolkozva a néger rettenetes boszuján, s csak akkor ocsudtam föl merengésemből, mikor a hajnal pirkadó fényes arczomba sűtött.

Edgar La Selve.

áll föl az annyi által irigyelt bársony székből s a felelősség nagy súlyának nyomása alatt kezdi meg előadását.

Elmondja hogy átnézett mindent, megvizsgált pontról-pontra mindent, s bár mindenütt kitorult amit kitorúlhetett, szükítette szorította amit szoríthatott és szükítethetett, de még is mutatkoznak ez idén is oly kiadások, melyeket maga is elkerülhetetleneknek tart, s úgy véli hogy mulasztás esetén sokkal nagyobb lenne a kár, mint amennyi a költség most; például ezen a vidéken, vagy itt és itt ez meg ez, ott az, amott meg amaz, és a többi...

Az országgyűlés felszűlt figyelemmel hallgat, az illető képviselő pedig, kinek óhaját a miniszter szintén felvette a számadásba, elégedetten mosolyog.

Előadja aztán a miniszter; hogy miután ez újabb kiadások a jelenlegi jövedelemből nem telnek ki egészen, az adók is annyira magasak, hogy bizony bizony nem igen lehet emelni, de mert a kiadások annyira elkerülhetetlenek, hogy megtapaszkodásuk nagyon nagy kár követhető, tehát ő ezen a módon gondolja a kiadások fedezését.

Mindenki, az egész országgházban elismeri, hogy a miniszternek igaza van, hja de az ellenzéki hazafiság azt parancsolja, hogy nem szabad elismernie. Es ki ál fel leghamarabb mint az interpelláló képviselő, ki szemére veti a miniszternek, hogy ilyen préda meg olyan préda; ilyen könnyelmű meg olyan könnyelmű ki az országot végig zsarolja; a népet meggyuzatja, a hazát tönkre teszi és a többi. Ő tehát az ilyen haszontalan könnyelmű, préda miniszternek nem szavazza meg a költségvetést. Jól tudja azonban hogy amit kért az már meg lesz, mert a költségvetésben benne van, és a többség mely az országgházban nem komédiát játszani jár, megszavazza.

Ekkor aztán neki állnak a többségnek; hogy ilyen olyan mamelek, nem tekint az adózó nép véresverejét, hanem megszavaz mindent mint egy gép, amit a kormány előterjeszt.

Haza pedig ir egy levelet a választó közönségnek s dicsekszik vele, miszerint keresztül vitte a kormánytál, a kerületben ez meg ez meg lesz csinálva, felépítve, vagy ki tudja mi, a mi a kerületet ennyire, meg ennyire fogja boldogítani, stb.

Aztán elmondja, hogy a kormány ilyen, meg olyan komisz, mindenesetre azon kell lenni, hogy ők, t. i. az ellenzék juthasson kormányra, mert hát ime, ez a kormány ismét emeli az adót, a mit ő nagyon természetesen, hogy nem szavazott meg.

A választó kerület nagy éljént kiált az a város, melynek kérelmét a miniszter a költségvetésbe felvette, a képviselőt megválasztja diszpolgárának.

Éljen a hazafiság! Így mennek ezek a dolgok! A ki pedig elmerne tagadni, hogy nem így mennek, az aztán nagyon könnyen le merné tagadni az ég minden csillagát is.

Igy mennek, igen is így mennek! Hunczvt kormány, kutya kormány az előtt, kinek nem adja meg a mit kér; de hunczvt és kutya az előtt is, a kinek megadja.

Ez a hazafiság! Legyen a haza boldogitva, elő kell szerezni mindent „was gut und theuer”, — de hogy a hazafi ezért áldozzon is? Az már nem igazság.

Adj ennem! kiáltja a dicső férj, mikor ki tudja, hogy honnan tér haza s ha a feleség nem adhat, mert hiszen nem kapott ebédre valót: akkor üssd!

Ez a becsületesség! Vagy megenni a mit a feleség ad, de megverni a miért, hogy a pénzen éltel vett!

Ez is becsületesség! Na hát épen így van a mai ellenzékkel a mai kormány is; — mindent kívánnak, mindent követelnek tőle; ezt tegyen meg, azt tegyen; ez sincs, az sincs! Milyen komisz kormány ez! Az iparos, gazda, kereskedő, megye, város, falu, stb. mind mind oly követelésekkel állanak elő, hogy az eget veri s ha a kormány azt mondja: Hiszen édes kiabáló népségem, megteszek én mindent csak költséget adjatok hozzá: akkor üssd!

Pénz nélkül csak nem tehetem!

Üssd!

A ki a hazától követelni tud, az tudjon áldozni is.

Üssd!

Üssd mindig, ha nem ad, üssd ha nem teszi meg a mit kívánsz, ha pedig pénzt kér: akkor legjobban üssd!

A kormányt üssd mindig, mindenben és mindenkor, hogyha hazafi akar-sz lenni, mert: Ez most nálunk a hazafiság!

Hogy kell a műhelyeket célszerűen és egészségesen berendezni.

Ha az ember kisebb kézműiparosok, cipészek, szabók, stb. műhelyeibe téved s látja azok mocskos-ságát és szivja fűledt levegőjüket, könnyen megérti, hogy a segédek és inasok miért dolgoznak örömeztőbb a gyárakban, hol tiszta, tágas és jól szellőztetett helyiségekben végezhetik munkájukat.

A mi gyárban lehetséges, az a kézműiparos műhelyében sem lehetetlen. A segédek fokozott munkaképessége itt is bőséges kárpótlást nyújt a munkaadónak ama költségekért, melyek az egészség szempontjából elkerülhetetlenek.

Az egészséges műhely mindenképp tágas legyen s minthogy a felnőtt ember 12 óra alatt körülbelül 1000 köbméternyi levegőt igényel, a szoba tíz méternyi hosszúságához

ugyanoly szélesség kívánatos. Ha az ily helyiségek beszerzése nehézségekkel jár, vagy épen lehetetlen, a hiányokat a megkészt-szeresztett ventilátióval kell pótolnunk. Ezt télnak idején a tüzelő nyitvatartásával vagy az ablakokban alkalmazandó szeleólyukak által érhetjük el.

A helyiségek használata előtt és után az összes ablakokat ki kell nyitnunk s a poros részeket kisépernünk; ezzel együtt eltávolítatatók a nyersanyagok kártékony kipárolgásai is. Sajnos, hogy némely ember azt hiszi, hogy a meleg miatt nem nyithatja ki az ablakokat pedig az korántsem oly veszedelemes, mint a szénsavval s minden ártalmas párával telített levegő. Ezzel azonban nincs kizárva a helyiségek fűtése, mely csak akkor kártékony, ha túlságos.

A műhelyek világítása is főelőtőbb fontos. Jó szemek nélkül nem lehet jó munkást képzelnünk. Rossz világítás mellett pedig elromlik a munkások látó szerve. Kevés eber születik vakon, a legtöbbnek világtalanságát a tisztátalan levegő és célszerűtlen világítás okozza.

A műhelyek fekvésére is figyelemmel kell lenni; nagyvárosokban nem igen keresik, hogy melyik műhely előnyösebb az egészségre nézve, a földalatti-e, vagy a tető alatti. Mennivel jobban folyik ott a munka, a hol a nap besüt az ablakon. A segédek vídámak, jókedvűek, sőt maga a mester is felvidul és vándorutja csodás emlékeit el-el beszélgeti.

A világosság az élet [főtényezője; elsatnyul az a növény, melyhez nem fer a napugár. „A hová nap nem megy, az orvos meggy oda.” Ezt tartja egy oiasz közmondás s az olások, kiknek városai sokal egészségtele-mebbek a miénkénél, az utcára telepednek le műhelyekkel, s nem ritkán láthat az ember dolgozókat cipész, szabó és varrókat a jó isten szabad ege alatt.

Végül meg kell említenünk, hogy mi sem károsabb az egészségre nézve, mint a nedves helyiség. A hagymáz nem ritka következménye a nedves lakásnak s a kórházak tüfusz-bet-gei többnyire attól kapták bajukat, hogy korán költöztek be az újonnan épült házakba. Némely helyeken meg is van tiltva az idő előtt való beköltözés. Ezek mind oly szabályok, melyeket minden kézműiparosnak be kellene vésni emlékébe. Nem kifogás az, hogy az itt felsorolt előzőket nem mindig jutányosan lehet megszerezni. Egy tiszta, világosszobás helyiség 400 frtért sokkal olcsóbb, mint a szurot, piszkos, földalatti vagy zughelyiségek 200 frtért.

Nagy botrány az angol képviselőházban.

Az angol képviselőház ismét nagy botránynak volt színhelye, mert tegnap keletelt következőket süröngyözik: Mercourt jelenti Dawitt elfogatását. Parnell kérdi a kormányt, vajjon Dawitt megsértette-e a szabadságra helyezésének egyik, vagy másik föltételét, de a kérdésre nem kapott választ. Gladstone kormányelnök, ki indokolni akarja az agyonbeszélés megakadályozását célzó határozati javaslatát, Dillon által felbeszakitattik azaz az indítványval, hogy a speaker utasítsa rendre Gladstone-t. Dilont, miután ismételt figyelmeztetés daczára sem akar halgatoit, az elnök rendutasítja. A ház erre 395 szavazattal 33 ellenében elhatározta Dillon felügyesztését. Végre Dillon t, ki tiltakozott azon határozat ellen, viharos jelenetek közt, erőszakosan távolították el a tereméből.

Gladstone folytatni akarta beszédét, ekkor O'Donoghue kezdé indítványozni a vita elhalasztását. Elnök kijelenti, hogy most Gladstoneé a szó. A kormányelnök újból fel-emelkedik, erre Parnell indítványozza, vonják meg a szót Gladstone-tól. Elnök kijelenti, az ilyen tectica sertsés a ház szakályok ellen, ez makacs agyonbeszélés. Parnell mindezek daczára ragaszkodik indítványához, mire a ház 405 szavazattal 7 ellenében (a home-rulerek nem szavaztak) kimondja felügyesztését és miután Parnell még ekkor sem akart engedelmeskedni, a sergent at arnis közbejöttével kellett őt eltávolítani a tereméből. A humerulerek tüntetésben részesítették Parnell-t. — Minthogy a nyugalom még mindig nem akart helyreállani, a ház 410 szavazattal 6 ellenében elfogadta home-rulerek és még néhány iroszági képviselőnek — száma 36-nak felügyesztését, kiket egyiket a másik után erőszakkal távolítottak el a házból.

Gladstone azután indokolta határozati javaslatát, mely utat és módot nyujt arra, hogy megakadályozzák az agyonbeszélést.

Az ülés folyamában Diike kijelenti, hogy alaptalan az a hír, hogy az angol ügyvivő külön közleményeket tett a portának, a görög kérdés ügyében. Gladstone a hozzá intézett kérdésre azt válaszolja, hogy az irlandi agrarius törvényről csak akkor beszélhet részletesen, ha a ház asztalára fogja letenni.

Parnell és társai, miután őket az ülés-teremből eltávolították, három órai tanácskozás után felhívták szövegezték az ir lakos-ághoz, a melyben azt felhívják, hogy ne intézzen semmiféle támadást az alkotmány ellen és viselje magát türelmesen. A felhívtat már elküldték Irlandba. Valamennyi felügyesztett képviselő jelen volt a másnapi ülésen, mivel a felügyesztés rendszeren csak az illető ülésre marad érvénybe.

6-dik nap... Debrecze... XXVII... meben... gazdák... reskedők... mok felh... álló, hog... elő had... illetve c... sák, hog... vetéshez... 1881. é... mártius... mulhatat... minden... les felh... hadment... 1880. é... adókony... vesekvé... lyeré, sz... (azon l... lakik) o... pedig, h... köteleze... a rejta... lejzteni... társ a... köteles... 20. § a... esetleg... alkalom... gazdák... reskedő... zásban... lezett e... az ez é... be nem... nem ta... mert el... törvény... munkas... folyó f... városba... melyre... tel meg... kamar... ság f... melybe... zekkn... dők és... kijavít... mellőz... jöttéve... f. év é... kimuta... 14 nap... közsze... házánk... tanfoly... be, a... mint k... vendé... vendet... nek, n... tagjai... mivel... Ignázt... esetre... kész c... for i... kpecs... tunkte... lka i... beli... K u n... zette... plomb... nap... atól... Tudat... s elé... is o... nekaz... Korol... férjé... Amál... keive... Györ... gyei... Istvá... meke... gynn... jével... szom... anyju... jukn... szüle... 4 é n... után... törté... teter... órak... bázte... szer... nek... tess... ráta... zöns... csen... utcz...

Napi hírek.

A dobr. ref. egyh. tanácsa febr. hó 6-dik napján d. e. 10 órakor közgyűlést tart. Tárgy: A gazdasági bizottság véleménye az egyházi adó kivétel tárgyában s egyéb folyó ügyek.

Hadmentességi adófizetők figyelmébe.

Debreczen város tanácsa a napokban egy hirdetményt bocsát ki, melyben az 1880. évi XXVII. törvényczikk 13. §. 3-ik pontja értelmében, minden e város területén lakó mezőgazdák, gyártulajdonosok, gyárigazgatók, kereskedők, iparosok, vállalkozók, szőlők, gyárosok felhívattak, hogy a nálok alkalmazásában álló, vagy családjukban és gondnokágok alatt élő hadmentesített munkásaikat, segédjeiket, illetve család tagjaikat komolyan oda utasítják, hogy az 1881. évi hadmentességi adókivételhez szükséges vallomás tétel végett folyó 1881. évi február hó 10-iki ugyanezen évi mártius hó 1-ig a városi adókövető hivatalban mulhatatlanul megjelenjenek. Együttal pedig minden egyes hadmentességi adófizető köteles felhívatik, hogy az iránt, hogy az 1881. hadmentességi adókivétel alapjául szolgáló 1880. évi egyenes állami adóját tartalmazó adókönyvecskéjét, — hadmentességi adókönyvecskével együtt, — legyen az saját személyre, szülei vagy munkaadója nevére kiállítva (azon ház szám feljegyzése mellett melyben lakik) okvetlenül magával hozza. Azon esetben pedig, ha valamely hadmentességi díj fizetésre kötelezett egyén a városból elköltözni kívánna, a rajta kivetett hadmentességi díjat egyszerre lefizetni s az elköltözhetésre vagy távozásra a város polgármesterétől engedélyt kérni köteles, ellenesben a fentidezett törvény 20. §. értelmében érkező pénzbírsággal, esetleg megfelelő fogsággal fog sújtani. Ez alkalommal ismételve figyelmeztetnek a mezőgazdák, gyártulajdonosok, gyárigazgatók, kereskedők, iparosok stb. hogy a nálok alkalmazásában álló hadmentességi díj fizetésre kötelezett egyéneket vallomástétel után addig míg az év vére kivétel hadmentességi adójukat be nem fizették, vagy azt fizetésökből vissza nem tartották, szolgálatokból el ne bocsássák, mert ellenkező esetben említett adó az idézet törvény 11. § sa alapján átalok, illetve a munkasói által lesz fizetendő.

Meghívás. A hatvan-utcai gazdaság folyó február hó 6-kán délelőtt 10 órakor a városhaza kistanácstermében közgyűlést tart, melyre a földtulajdonosok és térlők tisztelettel meghívattak. Az előnökök.

A helybéli kereskedelmi és iparkamara újra alakítását intéző központi bizottság f. év és hó 3-án alakuló ülést tartott, melyben az iparkamara által közzétett neveljéseknek a választók és választott kereskedők és iparosok megállapíthatása végett leendő kijavítása: illetőleg kiegészítése albizottságok mellőzésével maga a központi bizottság közbejöttével elhatározottat s a legközelebbi ülés f. év és hó 11-dikére kitűztetett, mely időre a kimutatások készen lesznek, s másnapot kezdve 14 napon át a reclamációk megtehetése végett közszemlére tetetnek ki, miről a lakosság hazánkenti hirdetések útján fog értesítettini.

A debreczeni ref. főiskolában az akad. tanfolyamokban az első félév jan. 31-én zárult be, a 2-ik félév febr. 9-én vendi kezdetét.

Hunyady Margit jeles művésznőnk mint halljuk, e hónap Aradon és Kassán fog vendégszerelni. Közönségünknek talán örvendetes lesz a hír, hogy reményeink lehetnek, mikép a jövő télen ismét színtársulatunk tagjai között üdvözölhetjük a jeles művésznőt, mivel a napokban itt időzött Krecsány Ignácz a művésznőnek megígérte, hogy az esetre, ha a depr. színház igazgatója lehet, kész érte az aradi színházal kikötött 500 forint v. n. c. u. m. o. t. kifizetni. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy színtársulatunktól még Szathmáry és Lánycz Miksa is Aradra szerződtek.

Eszküvő. Kunecz József fővárosi s helybéli ösmert nagykereskedő kedves leányát Kunecz Rozsát a kassaszonnyal a napokban vette oltárhoz Budapesten a terézvárosi templomban Dierl Emil fiatal kereskedő.

A korcsolyázó-egylet helyiséjét pár nap óta igen kevesen látogatták valószerűleg attól tartva, hogy talán a jég nem használható. Tudatjuk, hogy a jég a legpompásabb, sima s elég kemény, ugy hogy, ha az idő holnap is olyan lesz mint ma, délután a színházi zenekar is fog kint játszani.

Gyászjelentés. Öv. Némethy Jánosné Korolina gyermekeivel és unokáival, Terézia, férjével Ember Józseffel és gyermekeivel; Amália, férjével Némethy Sándorral, gyermekeivel és unokáival; Johanna, férjével Loidl Györggyel; Josefa, férjével Harangi Györggyel és gyermekeivel; Eszter férjével Szücs Istvánnal és gyermekeivel; — mostoha gyermekei: Öv. Csönka Dánielné Kátay Juliánna, gyermekeivel és unokáival; Kátay Károly, nejevel Buzás Zsuzsánnával és gyermekeivel, szomorodott szívvel tudatják felejtethien édesanyjuk, nagyanyjuk, anyósuk és mostoha anyjuknak öv. K Á T A Y M Á R T O N N É születtett ZOLLER ÉVA asszonynak folyó hó 4-én délelőtt 10 órakor, hosszas betegség után, életének 69-dik évében, agyszélhűdésben történt gyászos kimúlta. A boldogulnak hült tetemei folyó hó 6-kán vasárnap délután 2 órakor a czepléd-burgondia utcazi 40. számú háztól a ref. nagy-templomban tartandó gyászszertartás után a hatvan-utcai sírkertben fognak örök nyugalomra letéetni. Mely végtisztességételre a megboldogulnak rokonait, barátait, jóismerőseit és általában a n. é. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1881. február 4. Béke havmaira!

Szerencsétlenség. Tegnap a czepléd-utczán nagy csődület fájdalommal nézte egy

14 éves fiu szenvedéseit kit egy sebesen hajtott szekér elgázolt. A szerencsétlenségnek egyik lába ketté tört.

A debreczeni kir. törvényszéknél jelenleg egy törvényszéki bírói, egy aljegyzői és egy irnoki állomás van üresedésben.

Mándoky Béla dérek szinigazgatónk, mint fájdalommal értesülünk, szinbajban szenved és a nyarat fordóban fogja tölteni családjával együtt.

Batjus-bál. A helybéli kereskedő ifjuság egyrése által, f. hó 2-án a „Koroná”-ban batjus-bál tartották. A kedves házias mulatságra igen szép közönség gyűlt össze, természetesen, hogy ennek éke az igen szép leányok voltak. A gazdaszonyi teendőket Veres Lászlóné és Kardos Kálmánné ó nagyságok teljesítették rendkívül szíretreméltóság s páratlan tevékenységgel. — Az általános jókedvnek csak a reggel vetett véget. A zenész ifj. Bok Sámú volt, ki jeles bandája élén kitünően játszott.

Bűnügyi végtárgyalása lesz azon szörnyeteg Csizmadia Sándor derecskei lakosnak. ki nejt és apását orozva késsel meggyilkolta a helybéli törvényszéknél f. hó 9-én. Vádlott védőjei Gyügyei József helybéli ügyvédet bizta meg.

Köszönetnyilvánítás. Kardos Kálmánné urnó a batjusbál társaság nevében küldött 1 nagy kosár többféle pecsényét, sonkát és 2 drb fehér kenyeret. Fogadják szives megemlékezésöktől az árvaik nevében legmelegebb köszönetemet. Kacsokovicsné.

Jutalomjáték. A jövő héten kedden lesz Nyilvay Irma kedvelt primadonnának jutalomjátéka. Szire kerül Lukácsy „Szomszéd uram kakasa” című új népsziműve. Feleslegesnek tartunk minden hangzatos phrasist, kedvelt művésznők öt év alatt mindig telt házak előtt játszta jutalom előadásait s bizonyul most is az előtt fogja játszani.

Csöd. Macsi Tóth János helybéli jó módú lakos ellen saját kérelmére a mai napon a kir. törvényszék által a csöd elrendetett.

A helybéli mentelparancsnoksága által mai számukban közzetett hirdetést ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Két szép írású végzett jogász s illetve joggyakornok helybéli ügyvédi irodában alkalmazást nyerhet, értesítést a szerkesztőség ad.

Boros Sándor helybéli gazdag sirkóraktárának mai számukban olvasható hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ugy halljuk, hogy Boros most külföldi utra indul, — s utjonnan igen gazdasgon fogja ellátni sirkóraktárát.

Hibaigazítás. Lapunk mult számának második udonságában „Don Carlos” helyett tévedésből „Delila” lett szedve.

A magyar országos ref. egyház egyetemes convente, a zsinati előmunkálatok tárgyában, tanácskozásait folyó évi március 8-án fogja folytatni Budapesten. Tárgyai lesznek ezen tanácskozásnak: a még nem tárgyalt köznevelési és közköztartási szervezeti szabályzat 1-6, 2-ik és 4-ik része, melyek a népnevelési és oktatási intézetekről, ker. felebarátai intézetekről, ker. felebarátai nevelő intézetekről és a főiskolákról szólnak, továbbá a törvénykezési rendtartás tervezete, országos ref. segélyalap (domestica) és országos ref. özvegy-árva-alap előállítására vonatkozó tervezetek, missziói számadások felülvizsgálása stb. végre egyes egyházkerületek által kitűzött többnemű igen fontos tárgy.

A királyi pár a bécsi iparosok bálján, mely kedden este nagy fényvel tartott meg nagyszerű udvari kiserettel jelent meg. A király a királynét karján vezette. A királyné, ki pompás szinben volt, most az egyszer nem világos színű ruhában jelent meg, mint ily alkalmakkor szokott, hanem fekete bársonyruhában, s fűrtel nem omlottak szabadon vállaira, hanem kerek hajléba voltak szedve. A király ezredesi egyenruhát viselt. A nők, egy Metternich, Auersperg, Schwarzenberg hercegné egy Rothschild báróné, ez alkalomra természetesen oly pompát fejtettek ki, oly d. ága ékszerekkel jelentek meg, hogy más balandónak vagonnak elég lett volna az ékszer értéke.

Tóth Béla sajtóügyi semmisségi panaszaát a m. kir. Curia elvetette; intézkedés történt, hogy a fiu atyja ravatálánál a tetemesen megjelenhessék.

A tőzsdén tegnap azon hír volt elterjedve, hogy a görög hormány számlájára Budapesti lókupeczekről 4000 db lovat vásároltak.

A családnevek magyarosítása. Az igazságügyminisztérium egyik osztályának azon tagjai, kik idegen nyelvű nevet viselnek, elhatározták, hogy valamennyien nevük magyarosíthatóságát fogják kérni.

A trónörökös keleten. Rudolf február 9-én indul utnak s Triesztből egyenesen Port-Saidba megy. Végig hajó s zuezi csatornán s aztán Izmailból vasuton Kairóba utazik, a hol nébány napig tartózkodik. A khedive bált rendez tiszteletére s tulajdon yachtját bocsátja rendelkezésére a Felső-Egyiptomban teendő utazásra. Kairóból rövid tartózkodásra Alexandriába siet, itt hajóra száll s Jaffában köt ki, honnan Jeruzsálembe lovgol. Itt három napig marad s visszatér Jaffába, honnan Triesztbe hajózik.

Fiatalt öregért. Flant Fülöp nagy surányi (Nyitra m.) rabinus eltemetvén nejt, 75 éves zivének nagy szomorúságát egy 16 éves kékszemű szöke virággal vigasztalta meg, a mivel mult szombaton délután zsidó ritus szerint meg is esküdött.

Fabritius Károly országgyűlési képviselő febr. 2-kán reggel 7 órakor az egyetemi sebészi kórodán meghalt. Ismeretes, hogy Fabritust több héttel ezelőtt súlyos szeren-

cétlenség érte, midőn az egyetemi könyvtári épületben a főlvő gép helyiségébe leestett. czombját, két bordáját és alszárát törvén el. E súlyos séteésekből, melyek első időben elég aggyalagosoknak mutatkoztak, s melyekhez kezdetben még tüdőgyulladás is csatlakozott, aránylag gyorsan gyógyult, törései már egyesültek, midőn valószerűleg a hosszas fekvés miatt régi vesebántalma — melylyel már egyszer életveszélyben volt — kiújult. Baja ezután rohamosan haladt előre s napok elözt már nem volt kétség, hogy gyászos kimenetelű lesz. Fabritius Károly a képviselőház legrégebb tagjai közé tartozott; tagja volt a Deák-pártnak és a fuzó után a szabad-levő pártnak.

Halál a jég alatt. Erdélyből, F.-Rákosról (Erdővidék) írják: A mult hét egyik napján egy f. rákosi fuvaros talpát szállítván a vasutra, az állomásról egy utast felvitt Baróthra. — Innen hazatérteben, valószerűleg a szánról leestett s lozai ott hagyták. Sötét este addig bolyongott, míg az Ott jegére vetődött, hol egy befagyatlan helyen heesett, a jég karján azonban sok ideig fentartva magát, segítségért kiáltott. A szomszéd Ágostonfalváról jöttek is valami fiatal óáh legények, de nem mertek a jégre menni; botot nyújtottak a küzködőnek, de ez már kézevel, nem csak fogaiat kapott utána. Ekkor nevt megmondta s családjának, neje s 4 gyermekének örök búcsút izenne, eimerült. Negyedik nap találták meg hulláját.

Elrabolt herceg. F. hó 2-án reggel három ismeretlen férfi erőszakkal elrabolta a várak kertjéből a hohenzollerni örökös hercegnék, a román trónörökösnek fiát. A rablók kocsiába ültették az ifju herceget és Wolmerswerthnél átéltek vele a Rajna folyamon. Miután utközbén a haját levágták és ruháitól megfosztották, sikerült a hercegnék Stulzerberg közelében magát kiszabadítani. A herceg délután visszatért Dűszeldorfba.

Borzasztó halál. Martonvásárról jött utasok a következő rémes esetet beszélik: A martonvásári állomás közelében a vasut vágányán borzasztóan összemarcangolt holtestet találtak, melynek egyes darabjait a szó szoros értelmében úgy söpörték össze. A ruhafoszlyanokról egy tegnapi éjjelt eltűnt vonatkiserőt ismertek föl a szerencsétlenségben, ki daczára annak, hogy mint többek elözt emlitette, rosszul érezte magát, mégis kísérete a vonatot. Tarsai, aki eltűnését észrevették, azt hiszik, hogy a szerencsétlen szélhűdés következtében bukott le a vonatról, anélkül, hogy valaki észre vette volna, ugy hogy testén három az nap éjjelen közekedő vonat ment át.

Szedlécsek apagirosok, kinek gyilkossági esete pár héttel ezelőtt oly nagy feltűnést keltett tegnapelőtt 15 évi börtönrre ítéltetett.

Időjárás február 4-én.

Európában. A nagy légnyomás (766—767) Magyarország közép táján van s körülötte az egész kontinens depresszió (760) alatt áll. Többnyire délies, gyenge szelek mellett az idő boros. A hőmérséklet-változó és csapadékok csekély.

Hazánkban: a hőmérséklet keveset változott; a légnyomás általában véve kévéssel nagyobbodott. Az idő helyi ködök mellett északnyugaton változó felhőzetű; délkeleten boros, gyóren kevés csapadékkal. Fiumében a 2 óra 24 perczkor hét másod perczig tartó meglehetősen erős földrengés volt.

Kilátás a jövő időre: Hazánkban általában véve: többnyire boros részben ködös időt varhatni, alig változó hőmérséklet és csekély helyi csapadékok mellett.

Közgazdaság. IERDÉSZET.

Közgazdaszatunkban ugy mint az ipar terén minden a régebben megszabott, terményeink előállítására használt eszközöktől, mint a közhasznált anyagoktól, bár ha jobbak s czelejényosabbak állítatnak elé, csak nehezen válnak meg. Mindazonáltal a kor haladásával a tökéletesebb s jutányosabb mindenkor előnyben részesül. A timár ipar egyike a legjelentékenyebb iparágaknak. A bór használható minőségben előállítása összeköttetésben áll az erdővel, a mennyiben a cserkéreg használati fel a cserzésre.

Eddigélé általánosságban a tölgy kéreggel cserzés volt s van divatban, mig ujabban a lúcfenyő kéreggel cserzés is lábra kapt. — Németországban Braunsveigből eredőleg a vasélegróval tettek sikeres cserzési kísérleteket.

Nálunk a tölgy kéreggel s gubacsval való cserzés van divatban részben már a feynyő héjjal cserzés is, — s tudomásommal a midőn jelenleg a cserhaj értéke tetemesen leszálto a feynyő cser beszerzethése olcsóbbnak állítván, — mint versonyitárs a feynyő héj állott elő, — daczára azonban ezen állításnak midőn a tölgy cserkéregben a cser-savtartalom több százalékban haladja felül a feynyő héjban foglaltat, előbbivel párhuzamban állani nem fog.

Ujabb időben azonban egy hatalmas vetélytárs állott elő a tölgycserkéreg ellenében, mint már felette kerestett cserző anyag, — ugyanis az Ausztráliában honos akác fajok egyike az „Acacia pycnantha.” — (angolul „golden wattle”), „arany akác”, s két másik faja a „fekete s ezüst akác.”

Az „erdészeti lapok” mult évi XII ik füzetében terjedelmesen van ösmertetve ezen cserzésre alkalmas akác faj, — s miután ezen fanem termő helyi s égjali viszonyaink közt is könnyen tenyészthetőnek mondatik, közöljük róla a bennünket érdeklőket.

A cseranyagban dus fentebb előbb megnevezett akácza Ausztrália délnyugati, tehát mérsékelt égálj alatt tenyész, növekszik majdnem minden talajon, növekvése azonban legsebesebb a könnyű homokos földön.

Tíz éves korában elérí fejlettségét s e korban nedvező viszonyok között 25 cm. átmérőjű vastagságot mutat.

Az arany wattle kérgé 45%-ka a timárok által felhasználható cseranyagot tartalmaz.

Fája kemény, szívós s ruganyos, kitünő szerszáma, száraz állapotban kitünő tűzifa. Kérgének hántását legalkalmasabbnak tartják az 5—10 évben; hántása meleg és száraz időt igényel, nedves-égnék kitéve, a kéreg sokat veszít erejéből. Ezen fanemet észlelő tanulmányozások folytán az mondatik, hogy a legszegényebb talajon is könnyen nő s sardjadási képessége annyira bírja, hogy nehéz telepedési helyétől kiirtani.

Magja az akácfaéjnak kemény s nem egészen friss állapotában nehezen csirázik, azért is elvetésekor meleg vízben áztatandó ki.

Egy angol font 40,000 szemet tartalmaz, ára Melbournban 4—5 frt.

E fa kérgének kelendőségét mutatja, hogy a midőn Angliában a legjobb cserkéreg mázsájának ára 3 frt 20 krral fizetetik, a wattle kéreg ára 5 frt 50 k átlag ár mellett vásároltatik. Az 1878-ik évben Ausztráliából Angolhomba fél év alatt 200,000 mázsa wattle kéreg vitetett be.

Felette öbajtanandó volna, hogy nálunk is már a közel tavazon ezen fanem tenyészése körüli művelet egyelőre is kísérletképen fogamathba vétetnék; gyors növekedéséül fogva a közel jövőben a kérgéveli cserzés megkísérletnék. — a midőn ha bebizonyul, hogy ezen akácfa nálunk meghonosítható, kérgé cserzésre kitünő cserző anyag, fája mint szerszám és tűzifa felhasználható leend, — ugy tölgyseink, kivált a kis birtokosoké, nem végténelmek oly rohamosan cserzővágás üzemkezelés alá, hanem erősebb tűzi, sőt értékes épületla neveltetnék kiváló s sokoldalú haszonvétele. Z. J.

Erték és váltó-folyam a bpesti tőzsdén. — Február 4. —

Table with columns for item names (Magyar vasuti kölcsön, 1869. keleti v. áll. kötv. 5%, etc.), Penz (Interest), and Ára (Price). Includes various financial data points and exchange rates.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VI. Bérlet. 7. Szám. Vasárnap február 6. Lumpáczi Vagabundus vagy a három jó madár Bohózat 3 felvonásban. Felelős szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Figyelemre méltó.

Azoknál, kik könnyen hajlandók a meghülésre (nátha, köhögés, katarrhus, rekedtség), vagy már régebb idő óta szenvednek chronikus tüdő- vagy szájjakatarrhusban, az ősi és tavaszi gyors időjárasi változások e kellemetlen vendégeket rendszeren megújítják, illetőleg a melegebb időszak alatt elszunnyadtó általandó kísérőt újból felébresztik, pusztító működése megújítására. A mily gyakran lépnek fel e betegségek, ép oly számosak azon ajánlott szerek, melyek e bajok elhárítását célozzák (mint p. o. syrup, pastillák, borbón, thea stb.) és mégis csak inkább üdülést okoznak, mint gyors, gyökeres gyógyulást.

A tudományos körökben többször tett gyakorlati kísérletek alapján, azon eredményhez jutottak, hogy azon gyógyadási állapot, mely mindenféle katarrhus bajoknál, mint p. o. nátha, köhögés, rekedtség, száj- vagy tüdökatatarrhusnál stb. jelentkezik, alkalmas láz megszüntető szerekkel megszüntethető és így maga a betegség is megszűnik. Ezt bizonyítják a Dr. Ew. Vosz által Májna mellett Frankfurtban (sas-gyógytár) Dr. Vosz-féle katarrhus labdacok ugy meglepő gyors, mint kiegészítő hatásuk által. Ezert meg is érdeklők azok, hogy széles körben ismertté és ajánlottá legyenek. — A Dr. Vosz-féle labdacok csak bádogdobozokban a 50 krért kaphatók és törvényes védjegygel, valamint téglavörös szalaggal — melyen Dr. Ew. Vosz névalírása látható — vannak ellátva. Kapható a készítőnél Frankfurtban Dr. Ew. Vosz „sashoz” címzett gyógytárában; helyben Dr. Rotschnek gyógytárában. Mint több orvosi tekintély, köztük Dr. med. Wittlinger Majn. Frankfurtban és Dr. med. Sschmidt Ahrwálerben, írják, rendszeren elégséges a betegség állapotához képest 20—30 labdac használati és még oly heves köhögés, nátha stb. katarrhus baj teljes megszüntetésére egy bádog doboz tökéletesen elegendő.

